

Het wachtende blauw • Johannes Wickert

Elise Woertman • Kees van der Zwaard

Het wachtende blauw

Tentoonstellingscatalogus bij het werk van Johannes Wickert in de Janskerk in Utrecht (30 juni - 28 juli 2024)

Elise Woertman en Kees van der Zwaard

ISBN 978 94 93198 60 9

NUR 644

Tekst: Elise Woertman en Kees van der Zwaard

Beeld: Johannes Wickert

Boekontwerp: Robert Swart - Inktswart, grafisch ontwerper

© 2024 Uitgeverij Zilt

Alle rechten voorbehouden.

www.uitgeverijzilt.nl

www.janskerkgemeente.nl

**Ad
Voogt
Fonds**

oecumenische
**JANSKERK
GEMEENTE**

KERK EN WERELD

PROVIDEBIT
Ans & Henk Wouters-Hollebeekfonds

Inhoudsopgave

pag. 5 Woord vooraf

pag. 6 Afbeeldingen en teksten

1. Mozes en het brandende braambos
2. Maria en Elisabeth
3. Onze Vader
4. De blauwe vogel
5. De verloren zoon
6. Miriam
7. Voetwassing
8. Judas
9. Getsemane
10. Golgotha
11. Pasen
12. De lijkwade
13. De verrezen Christus
14. Hoop
15. Altaarstuk met kersen
16. Vergeten volkeren
17. Eenzame avond
18. De denkende voeten
19. Rouwen
20. Avondmaal van de volkeren
21. Franciscus met de vissen
22. Eindtijd
23. Dodenengel
24. Wachtenden bij de bushalte Kairos
25. De nieuwe mens
26. Concert

pag. 58 Essay: 'Het wachtende blauw – schilderen en schouwen bij Johannes Wickert' door Kees van der Zwaard

pag. 71 Verantwoording teksten

Woord vooraf

Als afsluiting van het jaarthema 'Levenskunst – over leven' organiseert de Oecumenische Janskerk-gemeente te Utrecht in de maand juli 2024 een expositie. Gezien het thema vragen wij aandacht voor het werk van een gerijpt kunstenaar, iemand die al zijn leven lang op zoek is naar wijsheid en schoonheid, en naar het ontdekkend vormgeven daarvan. Gezien onze achtergrond als oecumenische gemeenschap hebben wij gezocht naar iemand die al levenslang ook in gesprek is met onze veelkleurige christelijke traditie, juist om van daaruit steeds opnieuw de wereld en de mens in het licht van de Eeuwige te bezien. Dat licht zien we schijnen in het blauw van Johannes Wickert, naast kunstenaar ook natuurwetenschapper en psycholoog. In zijn werk zien we de hedendaagse mens afgebeeld in een bijbels gekleurde, vaak rauwe werkelijkheid. Daarmee vertelt Wickert onze dagelijkse *condition humaine* een werkelijkheid te binnen, waarin we tastend iets van goddelijke presentie ervaren – 'God is blauw' – soms ondanks onszelf. Hij nodigt uit om je eigen bestaan te laten weerspiegelen in de door hem zichtbaar gemaakte essentie: het wachtende blauw. Zo wordt reflectie tot levenskunst.

In deze catalogus zijn de 26 werken verzameld, die tezamen de expositie vormen in de Janskerk. Bij elk van deze werken zijn teksten ontstaan, die resoneren met dat wat voorbij de zichtbare dingen ontdekt wil worden. In het afsluitende essay laat Kees van der Zwaard oplichten hoe 'het wachtende blauw' zich als een rode draad ontvouwd heeft in het persoonlijke werkzame leven van Johannes Wickert.

Wij danken de fondsen (pag. 71) voor hun financiële ondersteuning, de beheerders van de Janskerk voor hun meedenken en talrijke gemeenteleden voor hun persoonlijke inzet.

Bovenal danken wij Johannes en Nicola Wickert voor hun onbaatzuchtige, enthousiaste en gastvrije omarming van ons en ons verlangen. Wij hopen dat in de zorg en aandacht waarmee we deze tentoonstelling hebben ingericht en begeleid iets van die omarming wederzijds is geworden.

Namens de Oecumenische Janskerk-gemeente,
Teunis Hol
Liesbeth Kuyvenhoven
Elise Woertman
Kees van der Zwaard

1.

Mozes en het brandende braambos

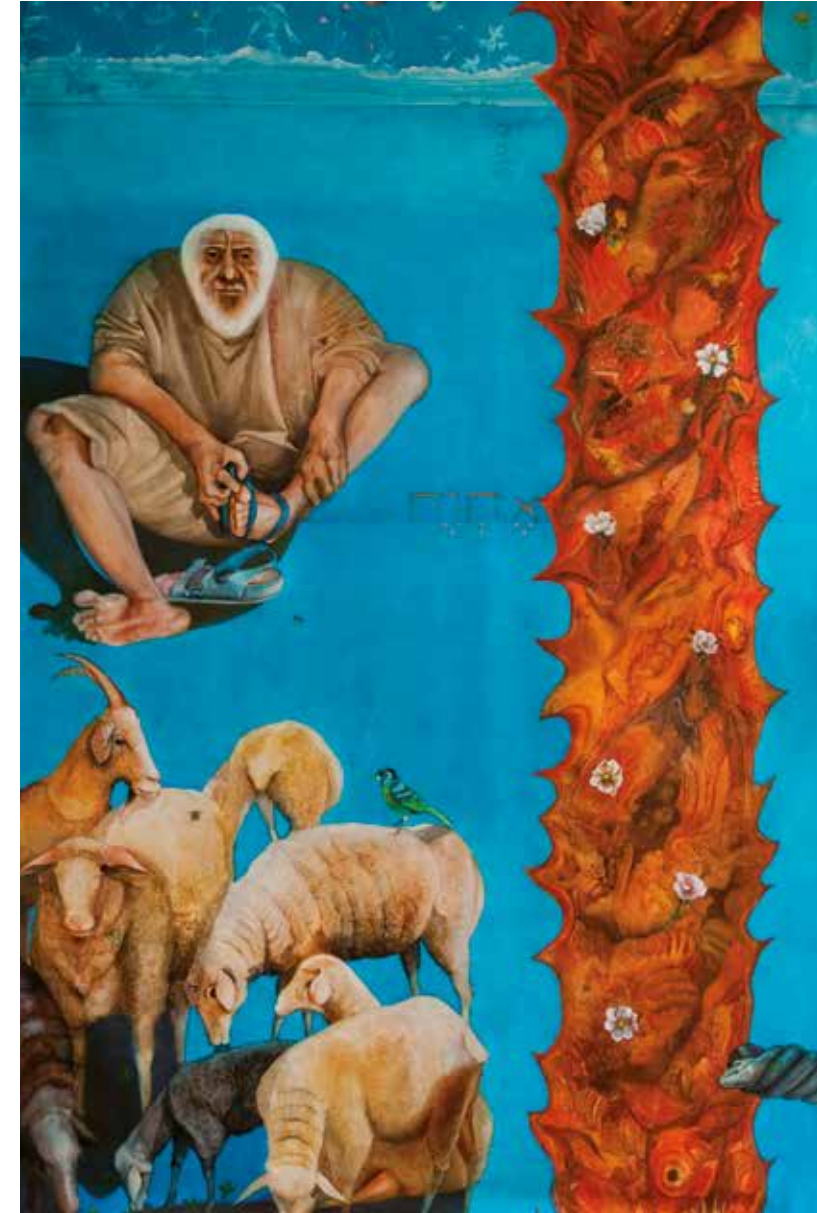
(300x200)

als in het vuur
van aanwezigheid
de bloemen bloeien

doe dan je schoenen
van je voeten

je zult schroeien
zonder te verteren

zie hoe de dieren
schaap, bok
zwart, wit
vogel, spin
slang, vlieg
het al weten

dat is nog eens

een baby reveal party

blauwe bron van identiteit

moedervoeten vrijen op aarde

opgevangen geestkracht

loopt over in verwachting

de dooper en de verlosser

ondergedompeld in vruchtwater

op naar de geboorte

mens-wording

2.

Maria en Elisabeth

(200x150)

3.

Onze Vader

(224x140)

Moeder van alles wat leeft

Bron van liefde

wees gezegend

Kom met vuur

om licht in deze wereld

Raak ons met uw Geestkracht aan

Adem in uw schepping

Dat wij verzadigd raken

Breek door onze hardheid

opdat wij opengaan voor uw liefde

Houd u niet ver van ons

Laat ons thuiskomen

in uw geborgenheid

Aan de voeten van onze overvloed

ligt een mens

uitgeteld

Holle ogen

blote knieën

open handen

Wijzend naar ons tekort

Alleen een vogel

blijft

op de grens

in de leegte

wakend

4.

De blauwe vogel

(80x170)

5.

De verloren zoon

(206x115)

Wat wilde ik?
Die vraag heb ik mijzelf vaak gesteld.
Ik wilde vrijheid.
Dat is het makkelijke antwoord.
Vrij zijn is niet moeilijk om te willen.
Wel om te zijn.
Ik hoorde de vogels.
Ik rook de ruimte.
Ik proefde verlangen.
Ik voelde me klem zitten.
Dat was wat ik niet meer wilde.
Ik wilde niet langer omarmd worden.
Omvat.
Niet door codes.
Niet door verwachtingen.
Zelfs niet door goedheid.
Ik wilde het niet.
Ik wilde zelf.
Ik wilde alleen.

Wist ik wat ik wilde?
Nee.
Tot ik het was.
Alleen.
Echt alleen.
Helemaal alleen.

door welk raam
kijk je naar buiten?

door de beelden
die bange anderen
op je plakken?

nee, dat is buitenkant
om je eng te houden
en op afstand

kijk je wel naar buiten?

wat hangt er binnen
in het graf van je hoofd?

een grauwsluiert
van zeven vleermuizen

wie ziet jou
in je verduistering?

het blauwe raam wacht
als een vleugel

hoe vlieg jij op?
waar wacht jij op?

'Miriam?!'

6.

Miriam

(210x70)

7.

Voetwassing

(165x165)

rusteloos wiebelen

daarna

voorzichtige eerste stappen

nieuwsgierig hollen

vastberaden stappen

met

verende tred

lichtvoetig dansen

voorzichtig sloffend

tot

wankelend stilvallen

vol stof van de aarde

aarzelend strelen

raak ons aan

was mij schoon

dat wij gezegend gaan

dat ik tot zegen ben

